

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

L Ē M U M S
Valmierā

2023.gada 27.aprīlī

Nr.178
(protokols Nr.6, 15.§)

**Par Valmieras novada pašvaldības tiešās
līdzdalības saglabāšanu Sabiedrībā ar
ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA"**

Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punktā noteikts, ka pašvaldības autonomā funkcija ir organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktu, domes kompetencē ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos. Tā paša likuma 73.panta pirmā nosaka, ka pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta pirmo daļu publiskā persona privāto tiesību jomā darbojas veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus un veicot komercdarbību. Atvasinātas publiskas personas, izveidojot privāto tiesību juridiskās personas, arī tādas, kurām nav peļņas gūšanas rakstura, nevar izvairīties no šajā likumā noteiktās atbildības un izvirzīt tām citus mērķus, kas neizriet no attiecīgās publiskās personas funkcijām.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmo daļu publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus.

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmajai daļai, publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4.panta nosacījumiem. Savukārt minētā likuma 7.panta otrā daļa noteic, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu

kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija. Lēmumā ietver vērtējumu attiecībā uz atbilstību šā likuma 4.panta nosacījumiem un vispārējo stratēģisko mērķi.

Pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu, ir veikts Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība), līdzdalības izvērtējums (Pielikums) Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERAS” (turpmāk konstatējošajā daļā – Sabiedrība), reģistrācijas Nr.40003004220, kurā Pašvaldībai pieder kapitāla daļas 100% apmērā. No minētā juridiskā un ekonomiskā izvērtējuma, tai skaitā ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, secināms, ka tiešā līdzdalība Sabiedrībā ir saglabājama un šīs Sabiedrības darbība turpināma esošajā statusā. Sabiedrības sniegtie pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības attīstībai un ir atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā cita starpā noteikts, ka veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Pašvaldība, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajai daļai, novērtējot tās līdzdalības saglabāšanu Sabiedrībā, konsultējās ar Konkurences padomi, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (turpmāk – LTRK), saņemot šo institūciju atzinumus.

LTRK 19.10.2020. vēstulē Nr.2020/1158 “Par viedokļa sniegšanu saistībā ar pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās” cita starpā norādīts viedoklis par Valmieras pilsētas pašvaldības līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA”. LTRK atzīst, ka pasažieru pārvadājumi kā pakalpojuma veids ir stratēģiski svarīgs, tomēr aicina Pašvaldību izvērtēt, vai nākotnē to var nodrošināt privātpersonas. Par Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “VTU VALMIERA” papildus darbības veidiem autotransporta mazgāšana, dažādus remontpakalpojumus, autovadītāju apmācība, LTRK norāda, ka, viņuprāt, tie nav stratēģiski svarīgi un nepastāv tirgus nepilnība, tāpēc Pašvaldības iesaiste minētā pakalpojuma sniegšanā nav atbalstāma.

Konkurences padome (turpmāk – KP) 26.02.2023. atzinumā Nr.1.7-2/100 vērtē, ka pasažieru pārvadājumi ar autobusiem Pašvaldības teritorijā ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta izpratnē un ir būtiski nodrošināt pakalpojumu nepārtrauktību sabiedrības interesēs. KP vērtējumā, skolēnu pārvadāšana Pašvaldības teritorijā ir atzīstama par stratēģiski svarīgu pakalpojumu, vienlaikus, tā kā tirgū nepastāv tirgus nepilnība, tad atbalstāma ir Pašvaldības prakse rīkot iepirkumus par attiecīgo pakalpojumu nodrošināšanu, kā arī iepirkuma priekšmeta sadalīšana daļās, tādējādi sniedzot iespēju iepirkumā piedalīties arī mazākiem tirgus dalībniekiem. KP ieskatā, Kapitālsabiedrības sniegtais autoostas apsaimniekošanas pakalpojums vērtējams kā stratēģiski svarīgs. KP norāda, ka autoostas darbības nodrošināšana ir būtiska un neatņemama sabiedriskā transporta pakalpojuma sastāvdaļa, kas nodrošina dažādu maršrutu savienojamību un pilsētas attīstību, līdz ar to autoostas darbība ir atzīstama par pakalpojumu, kura sniegšana pamatojama ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta 2. un 3.punktā minētajiem izņēmumiem. Attiecībā uz automobiļu remontpakalpojumiem tiek paskaidrots, ka minēto pakalpojumu tirgū nav novērojama tirgus nepilnība (izņemot remontpakalpojumus kravas automašīnām un mikroautobusiem, kuru augstums pārsniedz 2 metrus), ka arī sniegtie pakalpojumi nav atzīstami par stratēģiski svarīgiem Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta izpratnē.

KP vērš uzmanību, ka attiecībā uz papildpakalpojumiem sabiedriskā transporta nozarē LTRK secinājusi, ka papildus pasažieru pārvadājumiem visbiežāk kapitālsabiedrības sniedz tādas pakalpojumus kā autotransporta mazgāšana, dažādus remontpakalpojumus un autovadītāju apmācību. Attiecībā par šiem sniegtajiem pakalpojumiem, LTRK ieskatā, tie nav stratēģiski svarīgi un atsevišķos gadījumos nav konstatējama tirgus nepilnība, tāpēc pašvaldību kapitālsabiedrībām šādi un līdzīgi pakalpojumi būtu jāizbeidz, maksimāli ar pasažieru pārvadājumu saistīto pakalpojumu ciklā iesaistot privātpersonas, ja tās spēj nodrošināt pakalpojumu nepieciešamajā apjomā un kvalitātē par saimnieciski izdevīgāku cenu. Ievērojot minēto, KP vērtējumā, attaisnojama būtu auto remontpakalpojumu sniegšana ciktāl tā nepieciešama Kapitālsabiedrības pašpatēriņam. Savukārt minēto pakalpojumu sniegšana brīvajā tirgū, nepastāvot tirgus nepilnībai, nebūtu atbalstāma. KP vērš uzmanību, ka Kapitālsabiedrībai, lai mazinātu konkurences neitralitātes pārkāpuma risku, būtu jāpārliedz, ka auto remonta un apkopes pakalpojumu cenas nosedz pakalpojuma faktiskās izmaksas un ir pielīdzināmas tirgus cenām.

KP vērtējumā, attaisnojama būtu automobiļu mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojumu sniegšana, ciktāl tā nepieciešama Kapitālsabiedrības pašpatēriņam. Savukārt minēto pakalpojumu

sniegšana brīvajā tirgū, nepastāvot tirgus nepilnībai, nebūtu atbalstāma. KP atgādina par nepieciešamību pakalpojumu cenas noteikt tā, lai tās nosedz pakalpojuma faktiskās izmaksas un ir pielīdzināmas tirgus cenām.

Pašvaldība, pieņemot šo lēmumu, ņem vērā KP veiktos secinājumus, kā arī paustās rekomendācijas, uzliekot par pienākumu Sabiedrības valdei izpildīt Pašvaldības uzliktos pienākumus konkurences neitralitātes nodrošināšanā.

Pamatojoties uz visu iepriekš norādīto, tostarp izvērtējumā paustos apsvērumus, Pašvaldība atzīst, ka pastāv Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktais priekšnoteikums publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā. Sabiedrības darbības rezultātā tiek radīti tādi pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, un Pašvaldības līdzdalības saglabāšana Sabiedrībā ir pamatota no ekonomiskā viedokļa un atbilst konkurenci regulējošajiem tiesību aktiem. Tādējādi ir atbalstāma arī turpmāka Pašvaldības līdzdalība Sabiedrībā, vienlaikus ar normatīvajos aktos noteiktu regularitāti un, ievērojot KP minētos ieteikumus, nepieciešamības gadījumā arī ātrāk, veicot atbilstības dalības saglabāšanas nosacījumiem pārbaudi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 19.punktu, 10.panta pirmās daļas 9.punktu, 73.panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta pirmo daļu, 88.panta pirmo un otro daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmo daļu, 7.panta pirmo un otro daļu, Konkurences likuma 14.1pantu, un Saimniecisko lietu komitejas 13.04.2023. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: ar 17 balsīm "Par" (Andrejs Gluhovs, Andris Klepers, Edgars Grandāns, Edvīns Straume, Guna Ķibere, Guntars Štrombergs, Jānis Baiks, Jānis Dainis, Jānis Olmanis, Jānis Upenieks, Kaspars Kļaviņš, Mareks Bērziņš, Reinis Muižnieks, Ričards Gailums, Toms Upners, Uldis Jansons, Vugars Ecmanis), "Pret" – nav, "Atturas" – nav, nolemj:

1. saglabāt Pašvaldības tiešo līdzdalību Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" un atzīt to par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem;
2. noteikt, ka Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" vispārējais stratēģiskais mērķis ir sniegt videi draudzīgus, kvalitatīvus un nepārtrauktus sabiedriskā transporta pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā, nodrošinot efektīvu transporta maršruta sistēmu, ieviešot mūsdienīgus informācijas tehnoloģiju risinājumus un turpinot pakāpenisku videi draudzīga autobusu parka atjaunošanu;
3. vērst Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA" valdes uzmanību pārskatīt auto remontpakalpojumu sniegšanu ciktāl tā nepieciešama pašas kapitālsabiedrības pašpatēriņam un, lai mazinātu konkurences neitralitātes pārkāpuma risku, būtu jāpārlicinās, ka auto remonta un apkopes pakalpojumu cenas nosedz pakalpojuma faktiskās izmaksas un ir pielīdzināmas tirgus cenām; pārskatīt automobiļu mazgāšanas un tīrīšanas pakalpojumu sniegšanu, ciktāl tā nepieciešama pašas kapitālsabiedrības pašpatēriņam, kā arī pārvērtēt nepieciešamību pakalpojumu cenas noteikt tā, lai tās nosedz pakalpojuma faktiskās izmaksas un ir pielīdzināmas tirgus cenām;
4. lēmuma izpildes kontroli uzdot Pašvaldības izpilddirektoram.

Pielikumā: Izvērtējums par Valmieras novada pašvaldības tiešo līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "VTU VALMIERA", reģistrācijas Nr.40003004220 uz 13 lappusēm.

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks